

The article focuses attention on the popularity of the use of metaphorical associative cards (MAC) and analyzes the in-depth theoretical basis of their use.

It was determined that MAC is a projective card, that is, an innovative tool related to the art therapy. The set of "Pocket" cards (game, psychological-pedagogical set, visual material) was analyzed.

The article emphasizes the deep symbolic image of the pocket as a conditional place that provides comfort by providing material support. A set of "Pockets" cards has also been specified, namely: a game, a psychological diagnostic set and a visual material.

There is a prescribed list of life tasks that can be solved using a set of "Pockets" cards and a classification by filling with the corresponding symbols. Their classification is also presented according to symbolic markings, color scheme and the degree of reach ability of filling. The principles of working with projective cards are considered; strategies for their open and blind use are indicated.

The article presents the experience of using projective cards "Pockets" in the process of training students of specialty 231 "Social Work". Examples of various methods with instructions and praxis of their implementation are presented; knowledge, abilities and skills that develop during the application of the cards are described.

In the paper it is also presented the examples of writing essays on various topics and the specified features of using metaphorical association cards for students majoring in specialty 231 "Social work" at Zhytomyr Ivan Franko State University.

Key words: *metaphorical associative cards, projective cards, professional development, professional self-determination, professionalization, professional training, professional identity, creative training methods, social sphere specialist, social work.*

УДК 372.881.111.1:378.147:004.738.5:378.126:61:37.02

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.90.15>

Лимар Л. В.

МЕТОДИЧНЕ ОНЛАЙН-ПОРТФОЛІО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ-МЕДИКІВ

В статті визначено, що за умов дистанційного онлайн-навчання дисципліна має бути укомплектована Е-портфоліо, яке може містити різноманітні компоненти. Автором визначено компоненти курсу «Академічна англійська мова для майбутніх докторів філософії-медиків», спрямованого на розвиток комунікативної англійської компетентності, як сукупність методичних та навчальних матеріалів. В статті представлено структуру визначеного Е-портфоліо. Показано, що Е-портфоліо курсу спрямоване на формування комунікативної компетентності та включає змістовні компоненти по введенню та систематизації лексики, граматики, стилістики, контрольний компонент на систематизацію вивченого та комунікації, на всіх рівнях засвоєння матеріалу. Нерозривний зв'язок лексики, граматики, з урахуванням фахових та академічних особливостей, та комунікативна спрямованість виключно всіх вправ у портфоліо забезпечує швидкий ріст в комунікативній компетентності слухача. Використання текстового матеріалу, лінків та перехресних посилань, аудіо-та відео-фрагментів, лекційних уривків, практичних ситуацій, можливо при роботі саме з Е-платформою та е-портфоліо. Водночас, окрім опрацювання матеріалів, виконання різноманітних практичних завдань, з комунікативними цілями, сприяє імітації комунікації та взаємодії слухачів у реальному середовищі та напрацюванню відповідних вмінь, навичок та компетентності. Зазначено, що комунікативність Е-портфоліо курсу обумовила високий результат вивчення дисципліни: відсутність негативної успішності з фаху за 2021 та 2022 роки. Показано, що перевагами Е-портфоліо є доступність інформації, можливість опрацювання інформації без прив'язки до місця та часу, широке різноманіття матеріалів; а недоліками Е-портфоліо є залежність здобувачів освіти та викладача від технічних ресурсів, необхідність опанування сучасні освітні технології, та внутрішній спротив та негативна настанова до роботи з портфоліо.

Ключові слова: *Е-портфоліо, комунікативна компетентність, медики, академічна та медична англійська.*

Підготовка майбутніх докторів філософії медичного профілю обумовлює необхідність опанування іноземної (зокрема, англійської) мови та формування академічної та фахової (пов'язаної з дослідженням) англійської компетентності, яка забезпечить можливість гідно представляти себе як дослідника, науковця та фахівця у світовому академічному та фаховому середовищі. Це потребує поглибленого вивчення іноземних мов, метою чого є саме формування комунікативної компетентності. Новітні технології Е-навчання, вимушена дистанційна освіта та прагнення удосконалити систему вищої освіти України, відповідно до світових стандартів, призвели до необхідності пошуку нових методів Е-навчання, електронних освітніх платформ, розробки нових курсів, та, врешті, розробки онлайн-портфоліо до курсів. Курс «Академічна англійська мова для докторів філософії-медиків» охоплює як курс академічної, так і фахової англійської мови, і передбачає формування комунікативної компетентності у слухачів, яка би відповідала світовому академічному суспільству, де поняття «онлайн-портфоліо» є невід'ємним компонентом. Проте, в межах викладання у ЗВО України, даний концепт є відносно новим, недостатньо визначеним. Складання портфоліо відбувається, зазвичай,

на підставі досвіду наявних нечисленних публікацій та методичних посібників, власного попереднього досвіду, а також впровадження та зворотного зв'язку протягом впровадження портфоліо. Безперечно, з огляду на дистанційність навчання в останні 3 роки через епідеміологічну та військову ситуації, тема потребує подальшого дослідження.

Питання оптимізації викладання іноземних мов у фахових (зокрема медичному ЗВО) та формування комунікативної компетентності у медиків, науковців, розглядалось численими науковцями. Так, у своїх роботах Л. Застріжна [3] зазначає, що викладання курсу медичної англійської мови потребує інтерактивності на заняттях та використання інформаційних технологій. О. Романовська та співавтори наголошують на інноваційності навчання медиків, використанні інтерактивних технологій, відпрацюванні практичних навичок взаємодії лікаря з пацієнтом через ігрову форму та шляхом створення бази кейсів [6]. Так само і О. Муризіна [4] зазначає на необхідності створення бази кейсів та імітації взаємодії студентів з пацієнтами шляхом роботи з з даною базою.

Велике значення інформаційних технологій при викладанні мовних дисциплін та формуванні комунікативної компетентності підкреслюється науковцями, які зазначають на необхідності впорядкування методичного матеріалу викладачем [5]. Л. Харковина, аналізуючи ситуацію, яка вимушено склалась у 2020 році при введенні дистанційного навчання в освітній системі України, зазначає на раптовість та неготовність системи освіти до цього [7]. В цілому, автори підтримують думку, що дистанційна та Е-освіта є позитивним явищем, сприяє доступу до більших масивів інформації, не прив'язана до часу, проте потребує від викладача вищої методичної підготовленості та необхідності укладання Е-портфоліо.

Е-портфоліо є необхідним компонентом дистанційного викладання кожного предмета та повинно включати базові матеріали до занять, лекцій, практичних та семінарських занять, контролю, тощо [8]. Укомплектованість лінгвістичного Е-портфоліо (лексика, граматики, текстова частина, автентичні уривки, аудіо- та відео-фрагменти, практичні завдання, напрацювання бази комунікативних завдань, упорядкування комунікативних матеріалів, ігрова форма навчання), яке відтворює взаємодію з пацієнтами та колегами у медичному середовищі сприяє підвищенню якості навчального процесу. Отже, автори погоджуються на необхідності запровадження Е-навчання та кращих можливостях формування комунікативної компетентності майбутніх лікарів при коректному складанні Е-портфоліо з дисципліни. Виходячи з цього, необхідно чітко встановити структуру портфоліо курсу, визначити необхідні компоненти, а також, шляхом зворотного зв'язку та власного досвіду викладача, коригувати зміст Е-портфоліо для запобігання недолікам та удосконалення сильних сторін.

Мета статті – на підставі аналізу літературних джерел та особистого досвіду автора, визначити основні складові компоненти та структуру методичного онлайн-портфоліо для формування академічної та фахової комунікативної компетентності майбутніх докторів філософії-медиків, типологію матеріалу, способи представлення портфоліо слухачам, з метою подальшого їх удосконалення.

Е-портфоліо курсу «Академічна англійська мова для майбутніх докторів філософії-медиків» представляє добірку методичних та навчальних матеріалів курсу, спрямованих на формування у слухачів англійської академічної та медичної компетентності. Було визначено наступні компоненти Е-портфоліо курсу:

1. Програма курсу.
2. Силабус курсу.
3. Календарно-тематичне планування лекцій, практичних занять та самостійної роботи слухачів.
4. Методичні вказівки для слухачів по підготовці до занять, лекцій.
5. Електронні матеріали-власне портфоліо курсу, які включають:

А) Посібник

Б) Зміст теми, викладений у текстовому файлі

В) Вокабуляр теми, прив'язаний до комунікації

Г) Контрольний тест на засвоєння теоретичного компонента

Д) Основні проблемні питання теми, текстовий матеріал, уривки аудіо- та відео-фрагментів.

Є) Розроблені кейси до кожної теми, вирішення яких сприятиме розвитку комунікативної компетентності

Ж) Перелік комунікативних питань, тем, ситуаційних завдань

З) Додатково-інтерактивні ситуації, ділова гра (для викладача), для залучення всіх слухачів, активізації пізнавальної діяльності та покращення засвоєння теми.

Дана структура містить компоненти, які тісно між собою взаємопов'язані, використання одного компонента без усієї системи не призведе до очікуваного результату. Курс є комунікативним, тобто, введення та закріплення будь-якого лінгвістичного поняття, граматичної чи лексичної одиниці, академічного поняття, фахових характеристики спрямовано на формування комунікативної компетентності у слухачів. Розглянемо на прикладі:

При вивченні теми «Doctor-patient interaction» здобувачі отримують широкий масив на самостійне опрацювання: лексика з теми, в академічному контексті, водночас з ситуаційними завданнями. Подальше опрацювання лексики вище рівня лексичних одиниць, слів та словосполучень, на рівні понадфразової єдності та тексту, пов'язано із виконання граматичних вправ. Водночас, дані вправи обумовлюють необхідність комунікації здобувачами. Так, після введення лексики з теми, здобувачам запропоновано так званий SPIKES

протокол повідомлення поганих новин англійською мовою, його компоненти, навчальні відео, після опрацювання яких на е-ресурсі здобувачі мають створити власну презентацію англійською мовою та презентувати власне розуміння даного протоколу. Після цього, дискусійна вправа на обговорення.

«*Some points which may impede with effective doctor-patient communication*» передбачає активну дискусію із застосуванням лексики.

Наступні вправи також є комунікативними:

– *Here is the list of the recommendations to British physicians on communication with their patients. Speak on each parameter. How important is it?*

Дана вправа передбачає не просто використання лексики, проте обговорення теми з колегами, відтак, формування не тільки фахової але і академічної культури.

В межах портфоліо до заняття пропонується ряд фраз-кліше до спілкування та взаємодії, які одразу потрібно опрацювати при монологічному та діалогічному мовленні при виконанні наступного завдання комплектації питань та утворення монологів та діалогів, наприклад, до теми «Кашель»:

- *How long (to have) the cough?*
- *... Your cough (to start) with an illness or a lung infection?*
- *... you (to cough) all of the time?*
- *... you (to cough) after meals?*
- *What time of the day ... you (to cough) the worst?*
- *... you (to cough up) mucus? What colour (to be) the mucus? How much mucus ... you (to cough up)?*
- *... you (to have) chest discomfort with your cough?*
- *... you (to experience) wheezing with your cough?*

Водночас з цим, комплекс граматичних та стилістичних прав прямо пов'язаний з формування навичок письмової та усної комунікації. Так, виконання вправи «*Put the words on order, keeping to the grammar and style rules and principles*», пропонує утворити питальні та розповідні речення, які потребують подальшої реакції слухачів у вигляді утворення письмового чи усного повідомлення та продовження комунікативного ряду.

Укладання системи кейсів англійською мовою, з акцентом на дії слухачів, власне взаємодію та комунікацію, до теми кожного заняття, є необхідною запорукою формування фахової мовної компетентності, як-то при виконанні таких кейсів:

a) *You are examining a child with severe cut, the blood won't stop, his mother is near, shouting and yelling that nothing is done. What will you do? Act it out.*

b) *An elderly patient is diagnosed with IV stage cancer, metastases in all organs, she has no relatives. Will you tell her the diagnosis? What will you words be?*

c) *You are working with a "complaining patient", she is healthy but she is again picking at you saying she has heart pains. Your actions...*

Дані кейси охоплюють проблемні етичні та фахові питання, які потребують високого рівня комунікативної компетентності від слухачів, як рідною, так і англійською мовою. Аналогічні кейси охоплюють широкий спектр академічних питань: **What do you think about the following:**

a) *Students may call you on your first name, as this is a widely accepted practice abroad.*

b) *Students may come to your classes whenever they want, being late isn't a cause for not being allowed to the classroom.*

c) *It's standard when the students come in and out during the lecture.*

d) *Students may take coffee or tea with them to practical classes or the lecture. On the other point of view, teachers may also take tea or coffee with them and have a few drinks during the class.*

e) *Medical students shouldn't put on make up, use scenty perfumes or wear miniskirts.*

Даний комплекс кейсів охоплює важливі питання академічної культури, взаємодії слухачів академічній спільноті, правил взаємодії та необхідні лексично-стилістичні кліше говоріння в академічному суспільстві.

Отже, в даній роботі визначено основні напрямки Е-портфоліо курсу «Академічна англійська мова для докторів філософії-медиків», спрямованого на розвиток саме англійської комунікативної фахової та академічної компетентностей. Розглянемо основні переваги на недоліки використання даного портфоліо, на думку автора.

Основними перевагами використання портфоліо є його доступність (за умов розміщення на Е-ресурсі), широкий доступ до інформації, можливість опрацювання інформації без прив'язки до місця та часу, широке різноманіття матеріалів. Чітка структурованість матеріалів, з переходом від введення лексичних, граматичних та стилістичних одиниць до їх закріплення на рівні одиниці, фрази, понадфразової єдності, тексти та зв'язного комунікування забезпечує формування у слухачів комунікативної компетентності. Важливо розробляти завдання в межах портфоліо, щоб вони мали комунікативний характер, інтерактивні завдання, обговорення, проблемні питання, кейси, дискусійні питання, підготовку спільних проєктів, конференцій, тощо.

Недоліками Е-портфоліо є залежність здобувачів освіти та викладача від технічних ресурсів (поламаний комп'ютер чи відсутність інтернет зв'язку зводять роботу нанівець), необхідність опанування сучасні освітні технології (що інколи важко для слухачів з регіонів з низькою інформатизацією, слухачів похилого віку),

та внутрішній спротив та негативна настанова до роботи з портфоліо. Окрім цього, Е-портфоліо потребує від викладача глибокої підготовки та значно більше часу на його упорядкування, ніж звичайні матеріали. Водночас, дане портфоліо є якісною репрезентацією курсу, яке повністю представляє зміст дисципліни та сприяє формуванню заявлених компетенцій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Е-портфоліо становиться собою структуровані е-матеріали до курсу, що може включати як методичні розробки, програму, планування, так і власне навчальні та контрольні матеріали для слухачів. В межах дисципліни «Академічна англійська мова для майбутніх докторів філософії-медиків» було розроблено У-портфоліо, яке включало змістовні компоненти лексики, граматики, стилістики, вправи на систематизацію вивченого та комунікації, на всіх рівнях. Комунікативність Е-портфоліо курсу обумовила високий результат вивчення дисципліни: відсутність негативної успішності з фаху за 2021 та 2022 роки. Перевагами Е-портфоліо є доступність (за умови розміщення на Е-ресурсі), широкий доступ до інформації, можливість опрацювання інформації без прив'язки до місця та часу, широке різноманіття матеріалів. Недоліками Е-портфоліо є залежність здобувачів освіти та викладача від технічних ресурсів, необхідність опанування сучасні освітні технології, та внутрішній спротив та негативна настанова до роботи з портфоліо. Вважаємо необхідним провести подальше порівняльне дослідження ефективності застосування Е-портфоліо у порівнянні з використанням звичайних матеріалів на заняттях офлайн.

Використана література:

1. Бережна О. Б., Андришченко Т. Ю. Е-портфоліо кафедри як інструмент удосконалення процесу навчання. *Системи обробки інформації*, 2015(4). С. 174-180.
2. Білан О., Новикова Л., Марченко-Толста К. Використання портфоліо в рамках викладання дисципліни «Управління кар'єрою». *Збірник наукових праць ЛОГОС*, 2020. С. 113-119.
3. Застрижна Л.В. Актуальні методологічні аспекти викладання іноземної мови в медичному вузі. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна*, 2017 (67). С. 127-129.
4. Муризіна О.Ю. Педагогічні умови формування універсальної ключової компетентності в інтенсивній терапії на першому етапі післядипломного навчання закладу вищої медичної освіти. *International Journal of Education and Science. Міжнародний журнал освіти і науки*, 2021, 4(2). С. 67-71.
5. Родіонов П., Родіонова О. Інформаційні технології та взаємооцінюванні студентів вищих навчальних закладів. *Наукові інновації та передові технології*, 2022, 6 (8). С. 180-182.
6. Романовська О., Бандурян В. Методика використання інноваційних технологій навчання при підвищенні кваліфікації лікарів. *Теорія і практика управління соціальними системами*, 2020 (3). С. 30-47.
7. Харковина Л.М., Мосякіна С. П. Якість надання освітніх послуг в умовах карантину. *Актуальні проблеми діяльності закладів освіти у контексті формування життєвих перспектив особистості: матеріали*, 2021. С. 335.
8. Шиман О. І. Електронне портфоліо вчителя як дидактичний інструмент організації дистанційного навчання в початковій ланці освіти. *Пленарне засідання*, 2022. С. 111.

References:

1. Berezhna O. B., Andriushchenko T. Yu (2015). E-portfolio of the department as a means of improving educational process. [E portfolio of the department as a means of improving educational process]. *Systemy obrobky informatsii*[Information management systems], (4), p. 174-180. [In Ukrainian]
2. Shyman O. I (2022). Elektronne portfolio vchytelia yak dydaktychnyi instrument orhanizatsii dystantsiinoho navchannia v pochatkovii lantsi osvity [E-portfolio of a teacher as a didactic instrument of the distance training organization in primary education]. *Plenarne zasidannya*[Plenary meeting], p. 111. [In Ukrainian]
3. Bilan O., Noykova L., Marchenko-Tolsta K(2020). Vykorystannia portfolio ramkakh vykladannia dystsyplyny «Upravlinnia karierou» [Using portfolio within teaching the course “Career management”]. *Proceedings ЛОГОС*, p. 113-119. [In Ukrainian]
4. Rodionov P., Rodionova O (2022). Informatsiini tekhnolohii ta vzaiemootsiniuanni studentiv vyshchychkh navchalnykh zakladiv [Information technologies and mutual assessment of the students]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii* [Scientific innovations and prominent technologies], (6 (8)), p. 180-182. [In Ukrainian]
5. Romanovska O., Bandurian V (2020). Metodyka vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia pry pidvyshchenni kvalifikatsii likariv [Methods of use of the innovation technologies of education during professional growth of doctors]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnyu systemamy* [Theory and practice of social systems], (3), p. 30-47. [In Ukrainian]
6. Kharkovyna L.M., Mosiakina S. P (2021). Yakist nadannia osvitynih posluh v umoakh karantynu [Quality of educational services under lockdown]. *Aktualni problemy diialnosti zakladiv osvity* [Urgent issues of the education within the personality growth], p. 335. [In Ukrainian]
7. Zastrizhna L.V (2017). Aktualni metodolohichni aspekty vykladannia inozemnoi movy v medychnomu vuzi [Relevant methodological aspects of teaching foreign languages in a medical university]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu Ostrozka akademiiia. Seriiia: Filolohichna* [Proceedings of the National university Ostrozka academy, philology], (67), p. 127-129. [In Ukrainian]
8. Muryzina O. Iu (2021). Pedahohichni umovy formuvannia universalnoi kliuchovoi kompetentnosti v intensyvni terapii na perшому etapi pislidyplomnoho navchannia zakladu vyshchoi medychnoi osvity [Pedagogical conditions of shaping the universal competence in the intensive therapy on the initial stage of teaching doctors]. *International Journal of Education and Science. Mizhnarodnyi zhurnal osvity i nauky*, 4(2), p. 67-71. [In Ukrainian]

Lymar L. Methodical e-portfolio as a means of training academic communicative competence of future medical doctors of philosophy

The article defines that under the distance training and online training each course must be provided with the E-portfolio, which will contain various components. The author defines components of the E-portfolio for the course “Academic English for medical Doctors of Philosophy”, targeting the development of the communicative English competence as a combination

of methodical and training materials. The article shares the structure of the defined E-portfolio. The author shows that the E-portfolio of the course is aimed at development of the communicative competence, thus, including components on introduction and correction of the lexis, grammar, style, control for classifying the information and communication at all levels. The direct connection of the lexis, grammar, regarding the professional and academic peculiarities, as well as the communication targets of the course in E-portfolio provide for quick growth in the communicative competence of a listener. The use of the text material, links and cross-references, practice situations and cases is possible exactly dealing with the E-portfolio and the E-platform. Simultaneously, the author stresses that except for teaching the course essentials, E-portfolio includes various practice tasks which are communication-aimed, which imitate real professional medical and academic communication, thus, providing for learning appropriate skills and competence. The article states, that the communicative character of the course E-portfolio has resulted in high academic performance of the listeners, with absent negative performance data in 2021 and 2022. The author emphasizes that the advantages of the E-portfolio are the information availability, opportunity of treating information regardless of time and place, broad information pools, while disadvantages of the portfolio are dependence of the attendees on technical resources, necessity of learning how to work with the E-resource, internal psychological resistance and negative mindset to learning online through the E-portfolio.

Key words: *E-portfolio, communicative competence, medics, academic ad medical English.*

УДК 378[37.015.31-053.4:502/504]37.091.31(045)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.90.16>

Лусенко Н. В., Лусенко О. М., Матішак М. В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОЛОГІЧНУ ОСВІТУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті представлено теоретико-методичні та практичні аспекти професійної підготовки майбутніх магістрів до організації природничо-екологічної освіти дітей дошкільного віку. Проаналізовано зарубіжний досвід розв'язання порушеної проблеми. Встановлено, що ключовими аспектами екологічної освіти дітей дошкільного віку є полісенсорне пізнання світу (сприйняття звуків і ароматів природи, фактури її об'єктів, смаків); формування зацікавлення світом природи; розвитку уяви, комунікативних умінь і навичок міжособистісного спілкування; формування почуття особистісної цінності та впевненості у власних силах; контактування із упорядкованим довкіллям; навчання концентрації та поляризації уваги.

Виявлено, що майбутні вихователі, добираючи пошуково-дослідницькі завдання, мають забезпечувати дітям емоційний та соціальний розвиток, формування аналітико-синтетичних та інших інтелектуальних операцій, які спираються на сприйняття і відчуття об'єктів і явищ природи, а не лише на її опис. Значний потенціал у даному аспекті має проєктна діяльність дошкільників. Спираючись на положення нормативно-правових документів (Базовий компонент дошкільної освіти, програми розвитку дітей дошкільного віку), виокремлено цілі проєктної діяльності в руслі природничо-екологічної освіти, як-от: розвиток здібностей та інтелекту дітей, моделювання системи цінностей, формування емоційної стабільності, розвиток соціальних умінь і навичок, створення належних умов для організації спільних і злагоджених ігор та розваг, турбота про здоров'я дітей, формування уявлень про соціальне, природниче і технічне довкілля, розвиток умінь презентувати власні задуми зрозумілими для інших засобами, формування почуття соціальної та етнічної приналежності, основ патріотизму, задоволення допитливості дітей, їх активності та самостійності тощо.

Ключові слова: *екологічне виховання, екологічна освіта, проєкт, проєктивна діяльність, магістр дошкільної освіти.*

Сучасна система професійної підготовки педагогів покликана сформувати цілісну, гармонійну, цілеспрямовану особистість. Вагоме значення для майбутніх педагогів має готовність до інновацій, здатність впроваджувати нові технології в освітній процес ЗДО. Саме екологічна освіта дітей дошкільного віку на сучасному етапі потребує інноваційних підходів, оновлення змісту, відповідних форм, методів і прийомів.

Положення нормативно-правових документів засвідчують необхідність забезпечення якісної фахової підготовки майбутніх магістрів з дошкільної освіти у відповідності до вимог часу, розвиток їх готовності до інноваційної діяльності. У Стандарті вищої освіти за спеціальністю 012 "Дошкільна освіта" для другого (магістерського) рівня вищої освіти з-поміж спеціальностей компетентностей виокремлено здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти [3]. Відповідно, і реалізація екологічної освіти дошкільників має ґрунтуватися на новітніх розробках, здобутках передового педагогічного досвіду, спиратися на наукові дослідження. Одним із важливих аспектів оновлення природничо-екологічної дошкільної освіти вважаємо упровадження проєктної діяльності, яка відповідає пріоритетним методологічним підходам в контексті гуманістичної освітньої парадигми.